

České ruční zbraně ve výzbroji nacistického Německa

☆ cs.topwar.ru/213198-cheshskoe-strelkove-oruzhie-ispolzovavsheesja-v-vooruzhennyh-silah-nacistkoj-germanii-pistolety-pistolety-pulemety-i-vintovki.html

Linnik Sergey

22. března 2023

V roce 1938 se souhlasem Velké Británie a Francie nacistické Německo anektovalo Československo. Ačkoli tato země měla rozvinutý obranný průmysl a velikost ozbrojených sil čítala asi 1,3 milionu lidí, bylo zde 26 dobře vybavených pěších divizí a 12 pohraničních oblastí, což do počtu odpovídajících pěším divizím a určených k dlouhodobé obraně. Opevnění, československá armáda téměř neodolala útočníkům. V důsledku Mnichovské dohody, podepsané 30. září 1938, Německo anektovalo Sudety a v polovině března 1939 československé vedení souhlasilo s rozkouskváním a okupací země. Na území obsazeném Němci vznikl Říšský protektorát Čechy a Morava. Zároveň Slovensko získalo formální nezávislost pod patronátem Berlína.

Nebýt zrady západních politiků, kteří se snažili „uklidnit agresora“, mohla československá armáda klást wehrmachtu vážný odpor. Takže podle archivních údajů dostali Němci bez boje 950 bojových letadel, 70 obrněných vlaků, obrněných vozů a železničních dělostřeleckých baterií, 2 270 polních děl, 785 minometů, 469 tanky, tankety a obrněná vozidla, 43 876 kulometů, více než 1 milion pušek. Bylo také zachyceno více než 1 miliarda nábojů a více než 3 miliony granátů. Protiletadlová obrana Německa a jeho spojenců byla posílena ukořistěnými v Československu: 230 protiletadlových děl střední ráže, 227 malorážových protiletadlových děl a 250 protiletadlových kulometů.

Němci získali zásoby zbraní, které umožnily vybavit 9 pěších divizí, řadu policejních a pomocných formací. Do doby útoku na Polsko českou pěchotou zbraň a dělostřelectvo bylo vybaveno pěti německými pěšími divizemi a také mnoha menšími jednotkami a podjednotkami. Slovenský sbor, který se skládal z motorizované brigády a dvou pěších divizí, se zúčastnil polského tažení na straně Německa, byl rovněž vybaven českou výzbrojí a výzbrojí zděděnou z Československa.

Celkem Slovensko při dělení majetku československé armády obdrželo 713 polních děl, 24 protiletadlových děl, 21 obrněných vozidel, 30 tanket, 79 tanků a 350 letadel. Do konce roku 1940 byly českými zbraněmi vybaveny další čtyři pěší divize a v době zahájení Velké vlastenecké války byla vystřílena značná část zbraní dostupných v německých ozbrojených silách a v armádách německých satelitních zemí. ze strany Čechů. Do kapitulace Německa nacisté aktivně využívali obranný průmysl Čech a Moravy. Výroba ručních palných zbraní, dělostřeleckých systémů, obrněných vozidel a stíhacích letadel podle německých zakázek v ČR pokračovala až do května 1945.

Podniky zabývající se výrobou ručních palných zbraní v Československu

Po skončení první světové války zaniklo Rakousko-Uhersko a 28. října 1918 přešla moc v Praze na Československý národní výbor. Téměř okamžitě po vzniku samostatného Československa začaly územní spory se sousedy doprovázené ozbrojenými střety na hranicích. Nová národní vláda Československa byla nucena armádu posílit a vyzbrojit moderními zbraněmi. Za tímto účelem se vedle rozšiřování a modernizace stávajících obranných podniků stavěly nové zbrojovky.

V roce 1919 tak byla ve Strakonici postavena továrna Jihočeská zbrojovka, dnes Česká zbrojovka Strakonice (CZ). Do roku 1946 firma vyráběla ruční palné zbraně, poté se zbrojní obor vyčlenil do podniku Česká zbrojovka Uherský Brod s výrobou ve městě Uherský Brod. Nejstarším podnikem v českém obranném průmyslu byla Zbrojovka Brno, která byla do roku 1918 pobočkou vídeňského dělostřeleckého arzenálu.

Pistole

První pistolí vyrobenou v Československu a oficiálně přijatou armádou a policií byla ČZ vz. 22, také známý jako Pistole N.

Pistole ČZ vz. 22

Hmotnost pistole bez nábojů je 640 g. Délka zbraně je 155 mm. Výška - 142 mm. Délka hlavně - 89 mm. Účinný dosah střelby je až 30 m. Automatizace funguje díky krátkému zdvihu hlavně. Uzamykání se provádí otáčením pomocí výstupků umístěných v zadní části hlavně, což je u zbraní střílených z poměrně slabé nábojnice neobvyklé. Spoušťový mechanismus je spoušťového typu, jednočinný, s předběžným natažením poloskryté spouště. Zásobník na 8 kol.

Pistole ČZ vz. 22 vytvořil konstruktér Josef Nickl na základě svého modelu roku 1915 komorovaného pro Nickl 9 mm. Tato munice byla ve skutečnosti verzí náboje .380 ACP, ale měla o něco slabší balistické vlastnosti.

Obecně se přijímací komisi zbraň líbila, ale odborníci požadovali, aby používala standardní náboje 9 × 17 mm, bylo také nutné vylepšit konstrukci hlavně, reflektoru, zaměřovače, úderníku a spouště.

Armáda navíc nebyla zcela spokojena s mechanismem zámku závěrky. Po použití posledního náboje zůstal závěr v otevřené poloze, dokud nebyl vložen plný zásobník. Zástupci resortu obrany chtěli, aby byl závorový zámek odstraněn již při vyjímání prázdného zásobníku.

Výroba pistolí ČZ vz. 22 pokračoval až do roku 1924. Bylo vyrobeno více než 20 tisíc pistolí, které používala československá armáda a policie.

Hlavní nevýhodou této pistole je rozpor mezi výkonem použité kazety a složitostí konstrukce, protože takové schéma automatizace se obvykle používá ve zbraních určených pro silnější kazetu 9 × 19 Para.

Další vývoj ČZ vz. 22 se stala ČZ vz. 24 komorovaný v .380 ACP. Nový model byl efektivnější a snadněji se používá. Pistole ČZ vz. 24 vypadá trochu masivněji a je v ruce pohodlnější.

Pistole ČZ vz. 24 raných sérií

Hmotnost bez kartaší - 680 g. Délka - 160 mm. Délka hlavně - 90 mm. Kapacita zásobníku je 8 ran. Úst'ová rychlost: 295–300 m/s.

Armáda zaznamenala spolehlivost, odolnost, snadné použití. Důraz byl kladen na vysokou kvalitu materiálů použitých při výrobě a vysokou kvalitu zpracování. Do roku 1938 bylo vyrobeno více než 100 tisíc pistolí ČZ vz. 24.

Pistole ČZ vz. 24 vyrobené na konci třicátých let měly vylepšené vnější úpravy.

Pro exportní dodávky v roce 1927 vznikla pistole ČZ vz. 27, který používal náboj .32 ACP (7,65x17mm). Na rozdíl od předchozích modelů fungovala její automatika na principu volné závěrky, což umožnilo zbraň zjednodušit, zlevnit a zefektivnit.

Pistole ČZ vz. 27

Hmotnost nenabité pistole je 670 g. Délka - 155 mm. Výška - 125 mm. Délka hlavně - 99 mm. Zásobník na 8 kol.

Výpočet konstruktérů a vedení strakonické pobočky pražské zbrojovky Česká zbrojovka se ukázal jako správný. Nová 7,65mm pistole se prodávala lépe než předchozí 9mm modely. Do československé armády jich vstoupilo jen málo, v tuzemsku byly zákazníci především vnitřní bezpečnostní struktury, státní pokladna a policie. Přitom ČZ vz. 27 nebylo špatné pro osobní sebeobranu jednotlivců.

Podle referenčních údajů bylo vyrobeno minimálně 620 7,65 pistolí ČZ vz ráže 27 mm. 400, z toho za německé okupace více než 5,6 tis. Pro použití pro výcvikové účely byly vyráběny pistole

komorované v ráži XNUMX mm. Existovala i verze s tlumičem, s prodlouženou hlavní a zesíleným ústím.

Poté, co Německo anektovalo Českou republiku, ČZ vz. 22, ČZ vz. 24 a ČZ vz. 27 byla používána ozbrojenými silami a policií Německa a Slovenska pod označením Pistole 22(t), Pistole 24(t) a Pistole 27(t). Vzhledem k tomu, že české pistole byly výkonově vážně horší než německé Walther P38 a Luger P08 s náboji 9 × 19 Para, byly vyzbrojeny hlavně jednotkami, které se přímo neúčastnily nepřátelských akcí: policií, bezpečnostními a pomocnými jednotkami a také vyššími důstojníky.

Samopaly

V polovině 1930. let vyvinuli konstruktéři bratři František a Josef Koutští, kteří pracovali v podniku Zbrojovka Brno, samopal ZK-383.

Samopal ZK-383 s dvojnožkou

Zpočátku byla tato zbraň komorová pro 9×19 Para navržena jako prostředek palebné podpory pěchotní jednotky na krátké bojové vzdálenosti a byla považována za „ultralehký kulomet“ komorovaný pro pistolový náboj. Koncept použití ovlivnil vlastnosti tohoto vzorku. Má poměrně velké rozměry a hmotnost, rychlovýměnnou hlaveň, jako u kulometů, umístění zásobníku vlevo, přítomnost dvojnožek a možnost nastavení rychlosti střelby.

Jako většina samopalů navržených ve 1930. letech 383. století používá ZK-383 automatiku zpětného rázu, střílející ze zadního spáleniště. Hlaveň s masivním perforovaným pláštěm, který chrání střelce před popálením, je rychlovýměnná, zámek hlavně je umístěn u paty mušky na plášti hlavně. Na plášti hlavně je úchyt pro skládací dvojnožku, která se ve složené poloze částečně zasune do drážky na předpažbí.

Spoušťový mechanismus zajišťuje jednorázový a automatický výstřel. Úpravou hmotnosti závěrky pomocí výměnného závaží 17 g můžete změnit rychlost střelby od 500 do 700 rds/min. Nízká rychlost se používá při střelbě z rukou, vysoká rychlost při střelbě z dvojnožek v režimu kulometu. ZK-383 měl mušku a rámové mířidlo označené až na 600 metrů. Ale efektivní dostřel z dvounožek nepřesáhl 250 m.

Bez nábojů vážil ZK-383 4,25 kg. Délka zbraně je 899 mm. Délka hlavně - 325 mm. Počáteční rychlost střely je 380 m/s. Kapacita zásobníku - 30 nebo 40 ran.

Samopal ZK-383P

Kromě pěchotního „ultralehkého kulometu“ byl vyroben lehký policejní samopal ZK-383P bez dvojnožky.

S přihlédnutím k exemplářům exportovaným a uvolněným v poválečném období bylo vyrobeno celkem asi 20 tisíc ZK-383 všech modifikací. Takových samopalů bylo v československé armádě málo a do března 1939 nebylo možné těmito zbraněmi vybavit každou pěší četou. Díky vysoké kvalitě zpracování měla zbraň určitý úspěch u zahraničních kupců a byla dodávána do Bulharska, Venezuely a Ekvádoru. Výroba samopalů ZK-383 pokračovala během druhé světové války a skončila v roce 1947.

Bulharský voják střílející ze samopalu ZK-383

Samopaly ZK-383 vstoupily do služby u jednotek Waffen-SS a jednotlivých policejních jednotek, určitý počet ZK-383P byl ve službě u policie Čech a Moravy.

V roce 1942 byl ke zkouškám předložen samopal ZH-403 (Waffenwerke Brunn MP.42) se spodním vertikálním zásobníkem. Vzorek prošel továrními zkouškami, nicméně z důvodu nedostatku výhod oproti sériově vyráběným německým vzorkům nebyl převeden do výroby.

Pušky

Po vyhlášení samostatnosti Československa zůstala hlavní zbraní pěšáka až do konce 1920. let rakouská puška Mannlicher M1895 komorová pro 8 × 50 mm R, přijatá pod označením vz. 1895. Při dělení vojenského majetku Rakousko-Uherska získala československá armáda asi 200 tisíc pušek.

Puška Mannlicher M1895

Zajímavostí této kulovnice je závěr "direct action", s přímým zdvihem bez otáčení. Otáčení larvy uzávěru pro uzamčení bylo prováděno automaticky díky speciálním spirálovým drážkám na dřívku. To zvýšilo rychlost palby a snadnost použití zbraně, ale zkomplikovalo její konstrukci, snížilo spolehlivost a zvýšilo úsilí střelce při přebíjení.

Při celkové délce 1 272 mm, bez Mannlicherova bajonetu modelu 1895, vážil 3,78 kg. Střela o hmotnosti 15,9 g byla urychlena v hlavní dlouhé 765 mm na 625 m/s. Puška je napájena náboji z integrálního krabicového jednořadého zásobníku s kapacitou pěti nábojů. Zásobník se nabíjí pomocí spony packového typu, předem nabitě náboji, která se do zásobníku vkládá shora. Když jsou všechny kazety spotřebovány, vypadne prázdný obal speciálním okénkem působením vlastní hmotnosti.

Puška byla lepší v rychlosti palby než jiné vzorky s posuvným šroubem s otočkou. Dobře vycvičený střelec dokázal vypálit 20 mířených ran za minutu.

Již v roce 1919 zahájila závod Zbrojovka Brno výrobu nejprve náhradních dílů a poté pušek vz. 1895, která trvala až do června 1922. Náboje se však vyráběly dalších 12 let.

Následně v souvislosti s přechodem na 7,92mm pušku Vz. 24 byly všechny M1895 staženy z bojových jednotek a odeslány do skladů. Některé z Mannlicherů byly přestavěny na náboje 7,92 × 57 mm (7,92 × 57 Mauser), jejich prodej byl plánován na zahraniční trh. Bulharsko nakoupilo velkou dávku pušek.

Bojovníci Volkssturmu

V roce 1938 byly Mannlichery, které byly ve skladu, zajaty Wehrmachtem. Přibližně polovinu ukořistěných pušek M1895 Němci předali spojencům, byli vyzbrojeni pomocnými jednotkami, stejně jako mladiství a staří lidé odvedení do Volkssturmu v závěrečné fázi války.

Na počátku 1930. let 24. století byl vz. 1898, což je licenční verze německé pušky Gewehr 98 (Mauser XNUMX).

Puška Vz. 24

Výrobu vlastní verze kulovnice Gewehr 1898 s podélně posuvným otočným závěrem se v podniku v Brně snaží zavést již od roku 1919. Věci se rozjely poté, co Waffenfabrik Mauser AG dodala do Československa velké množství kovoobráběcích strojů a také technologickou dokumentaci.

První verze československého Mausera byla označena M1898/22. Jednalo se o německé pušky restaurované v Československu, vyrobené před a během první světové války. Němci navíc předali součástky, ze kterých se Čechům podařilo sestavit 42 tisíc pušek, které dostaly označení Vz. 23. Model známý jako Vz. 24 byl sestaven z dílů vyrobených v Československu.

Puška Vz. 24 s bajonetem

Oproti původnímu vzorku, který měl hlaveň 740 mm, čeští konstruktéři zkrátili délku hlavně na 590 mm. Celková délka bez bajonetu je 1 100 mm. Hmotnost - 4,08 kg. Kapacita zásobníku - 5 ran. Nabíjení bylo prováděno sponou nebo jednou kazetou. Bojová rychlost střelby - 12 rd/min. Úst'ová rychlost střely o hmotnosti 12,8 g

byla 760 m/s. Mířidla byla navržena na vzdálenost 2 000 m, ale s mechanickým zaměřovačem nepřesahoval efektivní dostřel 500 m.

Karabina Vz 12/33

Vyráběla se také odstřelovací puška s držákem na optiku a zahnutou rukojetí závěru. Kromě toho se v Československu vyráběly kratší verze, označované jako Vz 12/33 a VZ 16/33. Karabiny měly hlaveň 490 mm, zakřivenou rukojeť závěru a nový bajonet.

Po okupaci Československa Německem byl vz. 24 byl přijat Wehrmachtem pod názvem Gewehr 24 (t). Policejní karabina Vz 16/33 dostala název Gewehr 33/40 (t). Objem výroby karabin byl značný, do začátku roku 1943 Češi dodali více než 250 tisíc Gewehrů 33/40 (t). Od spojenců Německa byly do Rumunska dodávány i české pušky a karabiny. Vzhledem ke své relativně malé velikosti byly karabiny oblíbené v horských puškových, výsadkových a sapérských jednotkách – všude tam, kde byla požadována kompaktní, spolehlivá a kvalitní zbraň.

Výroba pušek a karabin v českých továrnách pokračovala až do konce roku 1944. Přestože se vnější úprava zbraně ve srovnání s předválečnou úrovní výrazně zhoršila, zpracování bylo stále dobré.

Československo bylo v předválečných letech jednou z mála zemí, kde vznikaly samonabíjecí pušky. Ve 1920. a 1930. letech 20. století bylo navrženo a vyrobeno několik vzorků z kovu, ale Emanuel Kholek dosáhl největšího úspěchu s puškou ZH-7,92 s nábojovou komorou 57 × 29 mm.

Samonabíjecí puška ZH-29

Zajímavostí je, že puška ZH-29, vyráběná do roku 1939, byla navržena a vyrobena na objednávku Číny, která naléhavě potřebovala rychlopalné ruční zbraně pro boj s japonskými útočníky. Malé série samonabíjecích pušek ZH-29 zakoupily Řecko, Rumunsko, Litva, Turecko a Etiopie. Ve 1930. letech se objevily

vylepšené exportní verze ZH-32 a ZH-36, lišící se od původního modelu v detailech.

Československá armáda testovala samonabíjecí pušky, ale nebyla pro ně objednávka. Generálové se domnívali, že již existující pušky se zásobníkem jsou pro pěšáky zcela dostačující a vyšší náklady a složitost obsluhy poloautomatických zbraní neospravedlňují zvýšení palebné síly pěchotních jednotek.

Oproti standardnímu ručně přebíjenému Vz. 24 samonabíjecí ZH-29 byla o něco těžší. Jeho hmotnost bez nábojů byla 4,5 kg. Délka - 1150 mm. Délka hlavně - 545 mm. Bylo možné použít vyjímatelné zásobníky na 5 a 10 nábojů. Řada zdrojů uvádí, že k pušce přišly zásobníky z lehkého kulometu ZB vz. 26. Bojová rychlost střelby - až 25 ran za minutu.

Automatizace ZH-29 fungovala tak, že část práškových plynů byla odstraněna příčným otvorem ve stěně hlavně. Uzamčení hlavně bylo dosaženo vyklopením závěru doleva, výřezem ve stěně závěru. Pro úpravu množství výfukových plynů v závislosti na podmínkách spalování v plynové komoře byl regulátor plynu. Výfukový systém a mířidla měly neobvyklé umístění – jsou poněkud posunuté doprava. Pušky ZH-29 se vyráběly v samonabíjecích i automatických verzích se schopností střílet dávkami.

Německá správa po nastolení kontroly nad českými zbrojovkami odmítla výrobu samonabíjecích pušek. Přesto se několik stovek ZH-29, ZH-32 a ZH-36, které byly k dispozici ve skladech hotových výrobků, dostalo do držení okupačních úřadů a následně je použily Waffen-SS a slovenské formace.

Chcete-li se pokračovat ...